II

*(Az EK-Szerződés/Euratom-Szerződés alapján elfogadott jogi aktusok, amelyek közzététele nem kötelező)*

# HATÁROZATOK

# BIZOTTSÁG

## A BIZOTTSÁG HATÁROZATA

**(2007. április 13.)**

**a baromfi és a vadon élő madarak madárinfluenzájára vonatkozó tagállami felügyeleti programok végrehajtásáról és a 2004/450/EK határozat módosításáról**

*(az értesítés a C(2007) 1554. számú dokumentummal történt)*

(2007/268/EK)

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BIZOTTSÁGA,

tekintettel az Európai Közösséget létrehozó szerződésre,

tekintettel az állat-egészségügyi kiadásokról szóló, 1990. június 26-i 90/424/EGK tanácsi határozatra [1] és különösen annak 24. cikke (2) bekezdésének negyedik albekezdésére és 10. cikkére,

tekintettel a madárinfluenza elleni védekezésre irányuló közösségi intézkedésekről és a 92/40/EGK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2005. december 20-i 2005/94/EK tanácsi irányelvre [2] és különösen annak 4. cikke (2) bekezdésére,

mivel:

(1) Az állat-egészségügyi kiadásokról szóló, 1990. június 26-i 90/424/EGK határozat meghatározza az állatbetegségek felszámolására, az ellenük való védekezésre és azok ellenőrzésére vonatkozó programokra irányuló közösségi pénzügyi hozzájárulást szabályozó eljárásokat.

(2) A 2006/53/EK határozattal [3] módosított 90/424/EGK határozat előírja, hogy közösségi pénzügyi támogatás az alacsony patogenitású madárinfluenza (LPAI) törzsek elleni küzdelem céljából a tagállamok által elvégzett azon felszámolási intézkedésekre nyújtható a tagállamoknak, amelyekről ismeretes, hogy potenciálisan magas patogenitású madárinfluenzává (HPAI) alakulhatnak át. Továbbá a 90/424/EGK határozat 24. cikkének (2) bekezdése előírja, hogy a tagállamoknak minden évben legkésőbb április 30-ig be kell nyújtaniuk a Bizottságnak azokat a következő évben kezdődő éves vagy többéves programokat, amelyekre a Közösségtől pénzügyi hozzájárulást szeretnének kapni.

(3) A madárinfluenza (klasszikus baromfipestis) elleni védekezésre irányuló közösségi intézkedések bevezetéséről szóló, 1992. május 19-i 92/40/EGK tanácsi irányelv [4] meghatározza a magas patogenitású madárinfluenzának (HPAI) a baromfin való kitörése esetén alkalmazandó közösségi ellenőrző intézkedéseket. Nem írja azonban elő a H5 és H7 altípusú alacsony patogenitású madárinfluenza (LPAI) elleni védekezést és e betegség baromfin és a vadon élő madarakon való rendszeres felügyeletét.

(4) 2002 óta a tagállamok kötelező felméréseket hajtottak végre a házi baromfi madárinfluenzájára vonatkozóan azáltal, hogy éves felügyeleti programokat nyújtottak be a Bizottságnak, amint azt a 2002/649/EK [5], 2004/111/EK [6], 2005/464/EK [7] és 2006/101/EK [8] bizottsági határozat előírja.

(5) A 2005/94/EK irányelv előír bizonyos, a madárinfluenza felügyeletével és korai kimutatásával kapcsolatos megelőző intézkedéseket. Az említett irányelv tagállamok általi átültetésének végső időpontja 2007. július 1-je, és az irányelv előírja a 92/40/EGK irányelv ezen időponttól való hatályon kívül helyezését.

---

([1]) HL L 224., 1990.8.18., 19. o. A legutóbb a 2006/965/EK tanácsi határozattal (HL L 397., 2006.12.30., 22. o.) módosított határozat.
([2]) HL L 10., 2006.1.14., 16. o.
([3]) HL L 29., 2006.2.2., 37. o.
([4]) HL L 167., 1992.6.22., 1. o. A legutóbb a 2006/104/EK irányelvvel (HL L 363., 2006.12.20., 352. o.) módosított irányelv.
([5]) HL L 213., 2002.8.9., 38. o.
([6]) HL L 32., 2004.2.5., 20. o. A legutóbb a 2004/615/EK határozattal (HL L 278., 2004.8.27., 59. o.) módosított határozat.
([7]) HL L 164., 2005.6.24., 52. o. A 2005/726/EK határozattal (HL L 273., 2005.10.19., 21. o.) módosított határozat.
([8]) HL L 46., 2006.2.16., 40. o.

(6) A 2005/94/EK irányelvben előírt, madárinfluenza elleni védekezésre irányuló közösségi intézkedések a madárinfluenza H5 és H7 altípusa által a baromfiban okozott LPAI kitörések elleni védekezésre is vonatkoznak. E vírusok baromfiállományokban való lehetséges keringésének kimutatása érdekében a tagállamoknak kötelező felügyeleti programokat kell végrehajtaniuk. Ezek az ellenőrző intézkedések a H5 és H7 altípusú LPAI terjedésének megelőzését célozzák, mielőtt azok elterjednek a házibaromfi-állományban, hogy az esetleg pusztító következményekkel járó HPAI-vá alakulás veszélye megelőzhető legyen.

(7) A 2005/94/EK irányelv a vadon élő madarakon elvégzendő felügyeleti programokat is előír annak érdekében, hogy rendszeresen frissített kockázatértékelés alapján hozzájáruljanak a vadon élő madarak által okozott veszélyekre vonatkozó ismerethez a madarak bármely madárinfluenza eredetű vírusával kapcsolatosan.

(8) Mivel a HPAI H5N1 újabban széles körben előfordult Európában a vadon élő madarakon, fontos tovább erősíteni a felügyeleti tevékenységeket, figyelembe véve a tagállamokban 2003 és 2006 között elvégzett felmérések eredményeit és az újabban az Európai Élelmiszer-biztonsági Hatóság (EFSA) [1] által az Európai Bizottság Környezetvédelmi Főigazgatóságának ORNIS tudományos munkacsoportjával együttműködve elvégzett tudományos munkát. Ezek a szervek folytatni fogják munkájukat, amelynek eredményei további frissítésekhez vezethetnek.

(9) A vadon élő madarak felügyeleti programjainak végrehajtásakor teljes figyelmet kell szentelni a Közösségben természetesen előforduló összes vadon élő madárfaj védelméről és megőrzéséről szóló 79/409/EGK tanácsi irányelv [2] követelményeinek.

(10) Az állatbetegségek felszámolására, folyamatos ellenőrzésére és az ellenük való védekezésre irányuló programok közösségi finanszírozására vonatkozó kérelmek tartalmára vonatkozó szabványos követelmények megállapításáról szóló, 2004. április 29-i 2004/450/EK bizottsági határozat [3] megállapítja az állatbetegségek felszámolására, folyamatos ellenőrzésére és az ellenük való védekezésre irányuló programok közösségi finanszírozására vonatkozó kérelmek tartalmával kapcsolatos szabványos követelményeket.

(11) Mivel a 90/424/EGK határozat most előírja, hogy közösségi pénzügyi hozzájárulást kell nyújtani a tagállamok bizonyos állatbetegségek – beleértve a madárinfluenzát – felszámolására, az ellenük való védekezésre és azok folyamatos ellenőrzésére irányuló nemzeti programjai finanszírozására felmerült költségeire, a tagállamok a 90/424/EGK határozat 24. cikkének (2) bekezdése értelmében minden évben legkésőbb április 30-ig közösségi pénzügyi hozzájárulásra madárinfluenzára vonatkozó felügyeleti programokat nyújthatnak be a Bizottságnak. A 2004/450/EK határozatot módosítani kell, hogy megállapítsák a madárinfluenzával kapcsolatos felügyeleti programok közösségi finanszírozására vonatkozó kérelmek tartalmára vonatkozó szabványos követelményeket.

(12) Ezért a 2004/450/EK határozatot ennek megfelelően módosítani kell.

(13) Az e határozatban előírt intézkedések összhangban vannak az Élelmiszerlánc- és állat-egészségügyi Állandó Bizottság véleményével,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

*1. cikk*

**Madárinfluenzára vonatkozó felügyeleti programok jóváhagyása**

A baromfi és a vadon élő madarak madárinfluenzájára vonatkozó, tagállami felügyeleti programoknak a 2005/94/EK irányelv 4. cikke (1) bekezdésével összhangban meg kell felelniük az e határozat I. és II. mellékletében megállapított iránymutatásoknak.

*2. cikk*

**A 2004/450/EK határozat módosításai**

A 2004/450/EK határozat a következőképpen módosul:

1. Az 1. cikk a következő c) ponttal egészül ki:

„c) az I. melléklet C. részében említett állatbetegség tekintetében legalább a IV. mellékletben megállapított információk.”

2. Az I. melléklet a következő C. résszel egészül ki:

„C. RÉSZ

Az 1. cikk c) pontjában említett betegség

Madárinfluenza.”

3. A határozat új IV. melléklettel egészül ki, amelynek szövege e határozat III. mellékletében van megállapítva.

[1] A vonuló madarak és a magas patogenitású madárinfluenza elterjesztésének általuk betöltött lehetséges szerepéről szóló tudományos vélemény (EFSA, 2006. május 12.) és annak kiegészítése (2006. december 11.).

[2] HL L 103., 1979.4.25., 1. o. A legutóbb a 2006/105/EK irányelvvel (HL L 363., 2006.12.20., 368. o.) módosított irányelv.

[3] HL L 155., 2004.4.30., 90. o. A 2006/282/EK határozattal (HL L 104., 2006.4.13., 40. o.) módosított határozat.

*3. cikk*

Ennek a határozatnak a tagállamok a címzettjei.

Kelt Brüsszelben, 2007. április 13-án.

*a Bizottság részéről*
Markos KYPRIANOU
*a Bizottság tagja*

*I. MELLÉKLET*

**A baromfi madárinfluenzájára vonatkozó tagállami felügyeleti programok végrehajtásával kapcsolatos iránymutatások**

A. **Célkitűzések, általános követelmények és a felügyelet kritériumai**

A.1. *Célkitűzések*

Az LPAI baromfiban előforduló H5 és H7 altípusai szerológiai felügyeletének a következőket kell céloznia:

1. kimutatni a H5 és H7 altípusú LPAI szubklinikai fertőzéseket, ezáltal kiegészíteni a korai észlelő rendszereket és következésképpen megelőzni e vírusok HPAI-vá való lehetséges átalakulását;

2. kimutatni a H5 és H7 altípusú LPAI fertőzéseket a különösen veszélyeztetett baromfiállományban, tenyésztési rendszerük vagy az egyedi fajok fogékonysága miatti különös fertőzésveszély esetén;

3. hozzájárulni egy bizonyos ország, régió vagy térség bejelentési kötelezettség alá tartozó madárinfluenzától való mentességének bizonyításához az OIE szabályoknak megfelelő nemzetközi kereskedelem keretében.

A.2. *Általános követelmények és kritériumok*

1. A mintavétel nem nyúlhat túl a program végrehajtási éve december 31-én. Baromfik esetében a mintavételnek szükség szerint minden baromfi-kategória esetében a megfelelő tenyésztési időszakoknak megfelelő időszakra kell kiterjednie.

2. Források megtakarítása érdekében ajánlatos más célokra gyűjtött minták használata.

3. A minták vizsgálatát a tagállamok madárinfluenzát vizsgáló nemzeti laboratóriumaiban (NL) vagy egyéb, az illetékes hatóságok által engedélyezett és az NL ellenőrzése alatt álló laboratóriumokban kell végrehajtani.

4. Az összes (mind szerológiai, mind virológiai) eredményt egyeztetés céljából meg kell küldeni a madárinfluenzát vizsgáló közösségi referencialaboratóriumnak (CRL). Megfelelő információáramlást kell biztosítani. A CRL technikai támogatást nyújt és megnövelt diagnosztikai reagenskészletet tart fenn.

5. A közösségi jogszabályokkal összhangban az összes madárinfluenzavírus-izolátumot át kell adni a CRL-nek, kivéve, ha a 2006/437/EK bizottsági határozat [1] tárgyát képező diagnosztikai kézikönyv V. fejezete (Differenciáldiagnózis) 4. bekezdésének megfelelően eltérés engedélyezett. A H5/H7 altípushoz tartozó vírusokat késedelem nélkül át kell adni, és a diagnosztikai kézikönyv szerinti standard jellemzési vizsgálatoknak kell alávetni (nukleotidszekvenciálás/IVPI).

6. Valahányszor lehetséges, a nemzeti laboratóriumoknak (NL) át kell adniuk a CRL-nek a lúdalakúakból gyűjtött H5- vagy H7-pozitív szérumokat, a jövőbeli vizsgálatok fejlődését előmozdító archívum létrehozása céljából.

B. **A madárinfluenza felügyelete a baromfikban**

1. Az összes pozitív eredményt visszamenőlegesen meg kell vizsgálni a gazdaságban, és e vizsgálat következtetéseit jelenteni kell a Bizottságnak és a CRL-nek.

2. A CRL biztosítja a számára küldött anyag mellé csatolandó különleges protokollokat és a felügyeleti adatok összegyűjtésére szolgáló jelentési táblázatokat. E táblázatokban az alkalmazott laboratóriumi vizsgálati módszereket kell feltüntetni. A rendelkezésre bocsátott táblázatok arra szolgálnak, hogy az eredmények egyetlen dokumentumban legyenek átadhatók.

[1] HL L 237., 2006.8.31., 1. o.

3. Az összes baromfifajból, beleértve a szabad tartásban tenyésztett fajokat is, szerológiai vizsgálat céljából gazdaságonként legalább 5–10 madártól kell vérmintát venni (a kacsák, ludak és fürjek kivételével), ha több ól van a gazdaságban, akkor az egyes ólakból külön-külön. Több ól esetén a gazdaságonkénti mintanagyságot megfelelően növelni kell. Ólanként legalább 5 madár ajánlott.

4. A mintavételt az egész tagállam területén úgy kell rétegezni, hogy a mintákat a tagállam egészére vonatkozóan reprezentatívnak lehessen tekinteni, figyelembe véve:

a) a gazdaságok számát, ahol mintákat kell venni (kivéve a kacsákat, a libákat és a pulykákat); azt a számot úgy kell meghatározni, hogy ez biztosítsa legalább egy fertőzött gazdaság azonosítását, ha a fertőzött gazdaságok gyakorisága legalább 5 %, 95 %-os konfidencia-intervallummal (lásd az 1. táblázatot); valamint

b) az egyes gazdaságokban mintavétel alá eső madarak számát úgy kell meghatározni, hogy 95 %-os valószínűséggel biztosítsa legalább egy pozitív madár azonosítását, ha a szeropozitív madarak előfordulási gyakorisága ≥ 30 %.

5. A kockázatértékelés és az érintett tagállamban lévő egyedi helyzet alapján a mintavételi tervben a következőket is figyelembe kell venni:

a) a tenyésztési típusokat és azok különleges veszélyeit a szabad tartásra, a külterjes tartásra és a háztáji állományra kell összpontosítani, és figyelembe kell venni egyéb tényezőket is, például a vegyes korosztályú tartást, a felszíni vizek használatát, a viszonylag hosszabb élettartamot, több faj jelenlétét a gazdaságban, vagy egyéb releváns tényezőket;

b) a mintavétel alá eső pulyka-, kacsa- és libatartó gazdaságok számát úgy kell meghatározni, hogy biztosítsa legalább egy fertőzött gazdaság azonosítását, ha a fertőzött gazdaságok előfordulási gyakorisága legalább 5 %, 99 %-os konfidencia-intervallummal (lásd a 2. táblázatot);

c) ha egy tagállamban jelentős számban vannak vadszárnyast, futómadarakat és fürjeket tenyésztő gazdaságok, akkor azokat be kell vonni a programba. A fürjek tekintetében kizárólag a felnőtt (vagy tojó) állatokból kell mintát venni;

d) a mintavétel idejének egybe kell esnie az időszaki tenyésztés idejével. Adott esetben azonban a mintavételt helyi szinten olyan egyéb meghatározott időszakokhoz lehet igazítani, amelyek során a gazdaságban az egyéb baromfi-vírusgazdák jelenléte a betegség behurcolásának fokozott veszélyét jelentheti;

e) jelentős számú háztáji állomány jelenléte esetén a felügyeletet rájuk is ki lehet terjeszteni;

f) azok a tagállamok, amelyeknek a Newcastle-betegségre vonatkozóan mintavételt kell végrehajtaniuk abból a célból, hogy a 94/327/EK bizottsági határozatnak [1] megfelelően továbbra is a Newcastle-betegség ellen oltást nem alkalmazó országnak minősüljenek, felhasználhatják ezeket a tenyészállományból származó mintákat a H5/H7 antitestek felügyeletére.

*1. táblázat*

**Az egyes baromfi-kategóriákban mintavétel alá eső gazdaságok száma (a pulyka-, kacsa- és libatartó gazdaságok kivételével)**

| Gazdaságok száma/baromfi-kategória/tagállam | A mintavétel alá eső gazdaságok száma |
|---|---|
| max. 34 | az összes |
| 35–50 | 35 |
| 51–80 | 42 |
| 81–250 | 53 |
| > 250 | 60 |

[1] HL L 146., 1994.6.11., 17. o.

*2. táblázat*

**Mintavétel alá eső pulyka-, kacsa- és libatartó gazdaságok**

| Gazdaságok száma/tagállam | A mintavétel alá eső gazdaságok száma |
|---|---|
| max. 46 | az összes |
| 47–60 | 47 |
| 61–100 | 59 |
| 101–350 | 80 |
| > 350 | 90 |

C. **A H5/H7 altípusú madárinfluenza-fertőzések kacsákban, libákban és fürjekben történő kimutatására vonatkozó különleges követelmények**

1. A szerológiai vizsgálat céljára szolgáló vérmintákat lehetőleg a szabadban tartott madarakból kell venni.

2. Minden egyes kiválasztott gazdaságban 40–50 vérmintát kell venni szerológiai vizsgálat céljából.

3. Amennyiben árubaromfi-állományok nincsenek jelen, a felügyeletet el lehet végezni a háztáji állományokon.

D. **Laboratóriumi vizsgálat**

1. A laboratóriumi vizsgálatokat a madárinfluenza megállapítására és differenciáldiagnózisára szolgáló eljárásokat megállapító, madárinfluenzára vonatkozó diagnosztikai kézikönyvvel (2006/437/EK határozat) összhangban kell végezni (beleértve a kacsákból és ludakból gyűjtött szérumok vizsgálatát a hemagglutináció-gátlási (HAG) próbával).

2. Ha azonban sem a madárinfluenzára vonatkozó diagnosztikai kézikönyvben, sem pedig az OIE Világ Kézikönyvben nem meghatározott laboratóriumi vizsgálatokat irányoznak elő, a tagállamoknak programjaik Bizottság számára jóváhagyásra való benyújtásával együtt meg kell adniuk a szükséges érvényesítési adatokat a CRL számára.

3. A madárinfluenzát vizsgáló nemzeti laboratóriumok egy hemagglutináció-gátlási próbával megerősítik az összes pozitív szerológiai megállapítást, amelyhez a madárinfluenzát vizsgáló közösségi referencialaboratórium által biztosított kijelölt törzseket használják:

*H5* a) első vizsgálat Strucc/Dánia/72420/96 (H5N2) használatával;

b) az összes pozitív minta vizsgálata Kacsa/Dánia/64650/03 (H5N7) alkalmazásával az N2 keresztreagáló antitest kizárására.

*H7* a) első vizsgálat Pulyka/Anglia/647/77 (H7N7) alkalmazásával;

b) az összes pozitív minta vizsgálata Afrikai seregély/983/79 (H7N1) alkalmazásával az N7 keresztreagáló antitest kizárására.

*II. MELLÉKLET*

**A vadon élő madarak madárinfluenzájára vonatkozó tagállami felügyeleti programok végrehajtásával kapcsolatos iránymutatások**

A. **Célkitűzések, általános követelmények és a felügyelet kritériumai**

A1. *Célkitűzések*

A vadon élő madarak madárinfluenzája virológiai felülvizsgálatának az a célja, hogy meghatározza a madárinfluenzavírusok (LPAI és HPAI) háziasított baromfiba történő behurcolásának kockázatát a következők által:

— a HPAI H5N1 korai kimutatásának biztosítása a vadon élő madarak, különösen a kiválasztott „magasabb kockázatot" képviselő fajok megbetegedésének és elhullásának gyakoribb előfordulásainak vizsgálatával,

— amennyiben vadon élő madarakban HPAI H5N1-et mutatnak ki, ezt követően felülvizsgálatot kell végezni élő és elhullott vadon élő madarakon annak meghatározásához, hogy vadon élő madarak más fajai lehetnek-e tünetmentes hordozók, illetve „hídként szolgáló fajok" (lásd e melléklet E. részét),

— a vadon élő vonuló madarak különböző fajai „alapfelügyeletének" folytatása, az LPAI vírusok folyamatos ellenőrzésének részeként. A lúdalakúaknak (víziszárnyasok) és a lilealakúaknak (parti madarak és sirályok) kell az elsődleges mintavételi célpontoknak lenniük annak értékeléséhez, hogy hordoznak-e H5 és H7 altípusú LPAI vírusokat (amely mindenképpen kimutatná a HPAI H5N1 és más HPAI vírusokat is, ha jelen vannak). A „magasabb kockázatot" képviselő fajokra különös figyelmet kell összpontosítani.

A2. *Általános követelmények és kritériumok*

1. A mintavétel nem nyúlhat túl a program végrehajtási éve december 31-én.

2. A minták vizsgálatát a tagállamok madárinfluenzát vizsgáló nemzeti laboratóriumaiban (NL) vagy egyéb, az illetékes hatóságok által engedélyezett és az NL ellenőrzése alatt álló laboratóriumokban kell végrehajtani.

3. Az összes eredményt egyeztetés céljából meg kell küldeni a madárinfluenzát vizsgáló közösségi referencialaboratóriumnak (CRL). Megfelelő információáramlást kell biztosítani. A CRL technikai támogatást nyújt és megnövelt diagnosztikai reagenskészletet tart fenn.

4. A közösségi jogszabályokkal összhangban a vadon élő madarak esetében az összes madárinfluenzavírus-izolátumot át kell adni a CRL-nek, kivéve, ha a 2006/437/EK határozat tárgyát képező, madárinfluenzára vonatkozó diagnosztikai kézikönyv V. fejezete (Differenciáldiagnózis) 4. bekezdésének megfelelően eltérés engedélyezett. A H5/H7 altípushoz tartozó vírusokat késedelem nélkül át kell adni, és az említett diagnosztikai kézikönyvnek megfelelően standard jellemzési vizsgálatoknak kell alávetni (nukleotidszekvenciálás/IVPI).

B. **A madárinfluenza felügyelete a vadon élő madarakban**

*Tervezés és végrehajtás*

A felügyelet tervezése, a fajmeghatározásban való segítségnyújtás és a mintavétel optimalizálása érdekében biztosítani kell a szoros együttműködést az epidemiológusokkal, az ornitológusokkal és a természetvédelemért felelős illetékes hatósággal. A felügyelet tervezését a nemzeti körülményekhez kell igazítani a mintavételre szánt fajoknak a predomináns fajok és a madárállomány méretei szerinti kiválasztása tekintetében. A mintavételnek tekintetbe kell vennie a vonulási minták évszakhoz kötődő jellegzetességeit, amelyek eltérhetnek a különböző tagállamokban. Figyelembe kell vennie a madárfajoknak a vonulási útvonalak, a fő élőhelyek, a csoportos közlekedés és a vándorlás során való keveredés mértéke tekintetében való viselkedését, valamint a 2003–2006 közötti előző felügyeletből nyert eredményeket. Továbbá folyamatos felülvizsgálatot és visszajelzést fog biztosítani a madárinfluenza vadon élő madarakban való előfordulása felügyeletéért felelős munkacsoport, amely elemzi az új adatokat, amint azok elérhetőek lesznek.

A H5N1 HPAI vonatkozásában mindezeket a tényezőket tekintetbe kell venni a vadon élő madarak fertőzött baromfira és vadon élő madarakra való expozíciójának valószínűségével kapcsolatosan a kitörési területeken és a vadon élő madarak háziasított baromfival való érintkezésének valószínűségével kapcsolatosan a baromfi-tenyésztési rendszerekben a különböző tagállamokban.

E valószínűségek értékeléséhez az EFSA véleményében ([1]) foglalt döntéshozatali ábrák és táblázatok – amelyeket az Európai Bizottság Környezetvédelmi Főigazgatóságával együttműködve dolgoztak ki – hatékony eszközt biztosíthatnak ahhoz, hogy a tagállamok helyi kockázatértékelése a tagállamok közötti szoros együttműködés és véleménycsere révén igazodjon egy kialakuló helyzethez.

Ösztönözni kell a madármegőrző/megfigyelő intézményekkel és madárgyűrűző állomásokkal való kapcsolatokat. A mintavételt adott esetben e csoportok/állomások személyzetének felügyelete alatt, vadászoknak és más, ornitológiai szakismerettel rendelkező személyeknek kell végrehajtani.

1. A beteg és elhullott vadon élő madarak passzív felügyeletének a következőkre kell összpontosulnia:

   a) azokra a területekre, ahol a vadon élő madarak megbetegedése és elhullása gyakrabban fordul elő;

   b) a tengerhez, tavakhoz és vízi utakhoz közeli területekre, ahol elhullott madarakat találtak, különösen, ha ezek a területek háziasított baromfigazdaságok közelében vannak;

   c) a D. részben felsorolt, „magasabb kockázatot" jelentőként azonosított fajokhoz tartozó madarak és egyéb vadon élő madarak, amelyek az ő szoros közelségükben élnek.

2. Továbbá azokon a területeken, ahol H5N1-eseteket mutattak ki, az élő vagy elhullott vadon élő madarak vizsgálata ideális esetben a következő madarakra összpontosul:

   a) vadon élő madarak vagy baromfi a tünetmentes hordozók lehetséges azonosításához;

   b) az ezen esetekhez járványtanilag kapcsolódó területeken élők;

   c) a háziasított baromfigazdaságokkal esetlegesen szoros érintkezésbe lépő madarak (védőkörzet, megfigyelési körzet és B. terület), amelyek „hídként szolgáló fajokként" működhetnek, különösen az E. részben felsoroltak.

3. Élő és klinikailag egészséges és/vagy klinikailag beteg, sérült vagy levadászott ([2]) madarak aktív felügyeletének a következőkre kell összpontosulnia:

   a) a lúdalakúak (víziszárnyasok) és a lilealakúak (parti madarak és sirályok) rendjébe tartozó vonuló madarak;

   b) nagyszámú, különböző fajokat felölelő vonuló madarat összpontosító és összekeverő azonosított területek és különösen, ha ezek a területek háziasított baromfigazdaságok közelében vannak;

   c) a magasabb fertőzési kockázatot képviselő fajok kiválasztása ([3]).

*Mintavételi eljárások*

1. Virológiai vizsgálat céljára garat- és kloákakeneteket látszólag egészséges, vadon élő madaraktól kell venni. Ha bármilyen oknál fogva nem végrehajtható a vadon élő madarak kloákájából való kenetvétel, alternatív megoldásként gondosan összegyűjtött friss bélsárminta szolgálhat. Ugyanakkor a különböző madárfajok által látogatott vegyes telepek esetén biztosítani kell a nyomon követhetőséget.

([1]) A vonuló madarak és a magas patogenitású madárinfluenza elterjesztésének általuk betöltött lehetséges szerepéről szóló tudományos vélemény (EFSA 2006. május 12.).
([2]) A vadon élő madarak védelméről szóló 79/409/EGK tanácsi irányelv követelményeinek betartásával történő vadászat.
([3]) Az Európai Bizottság Környezetvédelmi Főigazgatóságának kell gondoskodnia róla.

2. Elhullott vagy lelőtt vadon élő madarakból kloáka- és légcső-/garatkeneteket és/vagy szöveteket (mégpedig agy-, szív-, tüdő-, légcső-, vese- és bélmintákat) kell gyűjteni vírusizoláció és molekuláris szintű kimutatás (PCR) céljából.

3. Különleges gonddal kell eljárni a minták tárolása és szállítása során. A kenetmintákat jégen vagy fagyasztott gélcsomagok segítségével azonnal le kell hűteni és a lehető leghamarabb el kell őket juttatni a laboratóriumba. A mintákat csupán végszükséglet esetén szabad mélyhűteni. Amennyiben rendelkezésre áll, a kenetmintákat antibiotikus vagy különleges vírusszállító eszközbe kell helyezni oly módon, hogy teljesen elmerüljenek. A kenetminták szállítási eszközbe helyezésének a hűtést kiegészítve kell történnie, nem pedig a hűtés alternatívájaként. Ilyen eszköz hiányában a kenetmintákat vissza kell helyezni foglalatukba és száraz állapotban kell őket eljuttatni. Ha nem garantált a laboratóriumba történő 48 órán belüli gyors szállítás (4 °C hőmérsékletű szállítóközegben), a mintákat késedelem nélkül szárazjégben kell lefagyasztani, tárolni, majd szállítani. A minták tárolását és szállítását több tényező is befolyásolhatja, ezért a kiválasztott módszernek a célnak megfelelőnek kell lennie.

4. A mintavételi eljárásokat a madárinfluenzára vonatkozó diagnosztikai kézikönyvvel (2006/437/EK határozat) összhangban kell elvégezni, amely meghatározza a madárinfluenza megállapítására és differenciáldiagnózisára vonatkozó eljárásokat.

C. **Laboratóriumi vizsgálat**

1. A laboratóriumi vizsgálatokat a madárinfluenzára vonatkozó diagnosztikai kézikönyvvel (2006/437/EK határozat) összhangban kell elvégezni, amely meghatározza a madárinfluenza megállapítására és differenciáldiagnózisára alkalmas eljárásokat.

2. Ha azonban sem a madárinfluenzára vonatkozó diagnosztikai kézikönyvben, sem pedig az OIE Világ Kézikönyvben nem meghatározott laboratóriumi vizsgálatokat irányoznak elő, a tagállamoknak a programjaik Bizottság számára jóváhagyásra való benyújtásával együtt meg kell adniuk a szükséges érvényesítési adatokat a CRL számára.

3. A vadon élő madarak madárinfluenzájának felügyelete során gyűjtött összes mintát a lehető leghamarabb meg kell vizsgálni molekulatechnikákkal, amennyiben rendelkezésre állnak, és a diagnosztikai kézikönyvvel (2006/437/EK határozat) összhangban. Ezeket a vizsgálatokat csak olyan laboratóriumokban lehet elvégezni, amelyek garantálni tudják a minőségbiztosítást, és amelyek a CRL által a madárinfluenza vizsgálatára elismert módszereket alkalmaznak. Továbbá az alkalmazott módszereknek elfogadható eredményeket kell adniuk a nemzeti laboratóriumok legújabb összehasonlító gyűrűpróbáján. Az M gén PCR-ral való kezdeti vizsgálata ajánlott, H5 pozitívok gyors (de két héten belüli), vizsgálatával, és pozitív eredmény esetén, el kell végezni a hasadási hely leghamarabbi vizsgálatát annak meghatározása céljából, hogy magas patogenitású (HPAI) vagy alacsony patogenitású (LPAI) madárinfluenzát tartalmaz-e. Amennyiben a H5 HPAI megléte megerősítést nyer, további gyors vizsgálatokat kell végezni az N-típus meghatározása céljából (ez is csak azt képes bebizonyítani, hogy ki lehet zárni az N1-altípus jelenlétét).

4. A laboratóriumban legfeljebb öt, azonos fajból, azonos helyen és időben gyűjtött minta egyesítése engedélyezhető, amennyiben biztosítható, hogy pozitív eredmény esetén az egyes minták azonosíthatók és újra vizsgálhatók.

5. Szerológiai felügyeletet nem kell alkalmazni a vadon élő madarak madárinfluenzájának vizsgálataihoz, mert a szerológiai módszerek nem tudnak különbséget tenni a HP és LP törzsek között, és az antitest-eredmények alapján nem lehet következtetni a vadon élő madarak megfertőződésének valószínűsíthető helyére. A szerológiai felügyelet ugyanakkor fontos lehet annak tanulmányozásához, hogy mely fészekülő vagy vonuló madárfajokban vannak/voltak elterjedve H5/H7 vírusok (vagy endémiások). Ilyen vizsgálat csak szakosodott laboratóriumok által végezhető, amelyek gondosan kiválasztott antigéntáblát használnak annak biztosítására, hogy a haemagglutinin-specifikus antitestek kimutatását biztosítsák (pl. az N-specifikus antitestekből való interferencia lehetőségének megszüntetésére).

D. **A madárinfluenza szempontjából nagyobb kockázatot jelentő vadon élő madárfajok jegyzéke** (*)

| Köznapi Elnevezés | Tudományos Név |
|---|---|
| Kis hattyú | *Cygnus columbianus* |
| Énekes hattyú | *Cygnus cygnus* |
| Bütykös hattyú | *Cygnus olor* |
| **Libák** | |
| Rövidcsőrű lúd | *Anser brachyrhynchus* |
| Vetési lúd | *Anser fabalis* |
| Nagy lilik (Európai faj) | *Anser albifrons albifrons* |
| Kis lilik | *Anser erythropus* |
| Nyári lúd | *Anser anser* |
| Apácalúd | *Branta leucopsis* |
| Örvös lúd | *Branta bernicla* |
| Vörösnyakú lúd | *Branta ruficollis* |
| Kanadai lúd | *Branta canadensis* |
| **Kacsák** | |
| Fütyülő réce | *Anas penelope* |
| Csörgő réce | *Anas crecca* |
| Tőkés réce | *Anas platyrhynchos* |
| Nyílfarkú réce | *Anas acuta* |
| Böjti réce | *Anas querquedula* |
| Kanalas réce | *Anas clypeata* |
| Márványos réce | *Marmaronetta angustirostris* |
| Üstökös réce | *Netta rufina* |
| Barátréce | *Aythya ferina* |
| Kontyos réce | *Aythya fuligula* |
| **Gázlómadarak** | |
| Bíbic | *Vanellus vanellus* |
| Aranylile | *Pluvialis apricaria* |
| Goda | *Limosa limosa* |
| Pajzsos cankó | *Philomachus pugnax* |
| **Sirályok** | |
| Dankasirály | *Larus ridibundus* |
| Viharsirály | *Larus canus* |

(*) Ez a lista nem kimerítő, hanem csupán arra szánták, hogy azonosítsa azokat a vonuló fajokat, amelyek magas kockázatot jelenthetnek a madárinfluenza Közösségbe való behurcolására, vonulási mintájuk alapján, amely olyan területeket foglal magában, ahol H5N1 HPAI vadon élő madarakban vagy baromfiban előfordult. Az EFSA Állat-egészségügyi és Állatjólléti Testülete által 2006. május 12-én elfogadott „Vonuló madarak és lehetséges szerepük a magas patogenitású madárinfluenza terjesztésében" című tudományos véleményen, valamint az ORNIS-bizottság és az Európai Bizottság Környezetvédelmi Főigazgatóságának szerződő felei által elvégzett munkán alapul. A lista azonban további tudományos vizsgálatok eredményeit követően frissíthető, amint azok hozzáférhetőek lesznek, valamint a nemzeti hatóságok által sajátos ornitológiai helyzetük figyelembevételével elvégzett kockázatértékelés alapján.

E. **Házi baromfi közelében élő madarak jegyzéke** (**)

| Köznapi elnevezés | Tudományos név | Baromfival való érintkezés valószínűsége |
|---|---|---|
| **1. csoport. Az európai baromfitenyésztéshez közvetlenül kapcsolódó fajok** | | |
| Házi lúd | *Anser anser domesticus* | magas |
| Tőkés réce | *Anas platyrhynchos* | magas |
| Pézsmaréce | *Cairina moschata* | magas |
| Parlagi galamb | *Columba livia* | magas |
| Házi veréb | *Passer domesticus* | magas |
| **2. csoport. Olyan közös farmterületen élő fajok, amelyeket Észak-Európában a háziasított baromfi is használ** | | |
| Aranylile | *Pluvialis apricaria* | alacsony |
| Bíbic | *Vanellus vanellus* | közepes |
| Dankasirály | *Larus ridibundus* | magas |
| Viharsirály | *Larus canus* | magas |
| Ezüstsirály | *Larus argentatus* | alacsony |
| Örvös galamb | *Columba palumbus* | magas |
| Balkáni gerle | *Streptopelia decaocto* | magas |
| Fácán | *Phasianus colchicus* | magas |
| Pacsirtafajok | *Alauda & Galerida* spp | alacsony |
| Pityerek | | alacsony |
| Barázdabillegető | | közepes |
| Fenyőrigó | *Turdus pilaris* | közepes |
| Szőlőrigó | *Turdus iliacus* | közepes |
| Szarka | *Pica pica* | magas |
| Csóka | *Corvus monedula* | magas |
| Vetési varjú | *Corvus frugilegus* | közepes |
| Kormos varjú | *Corvus corone* | közepes |
| Holló | *Corvus corax* | alacsony |
| Seregély | *Sturnus vulgaris* | magas |
| Egyszínű seregély | *Sturnus unicolor* | magas |
| Házi veréb | *Passer domesticus* | magas |
| Mezei veréb | *Passer montanus* | magas |
| Pintyfélék | | közepes |
| Sármányok | *Miliaria, Emberiza* spp | közepes |

| Köznapi elnevezés | Tudományos név | Baromfival való érintkezés valószínűsége |
|---|---|---|
| **3. csoport. Olyan közös vizes élőhelyeken élő fajok, amelyeket Észak-Európában a háziasított vízi madarak is használnak** | | |
| Kócsagok | *Egretta* spp. | alacsony |
| Gémek | *Ardea* és egyéb spp. | közepes |
| Kárókatona | *Phalacrocorax carbo* | közepes |
| Gólyafélék | *Ciconia* spp. | alacsony |
| Bütykös hattyú | *Cygnus olor* | közepes |
| Nyári lúd | *Anser anser* | közepes |
| Kanadai lúd | *Branta canadensis* | alacsony |
| Kacsák | *Anas & Aythya* spp. | alacsony |
| Tőkés réce | *Anas platyrhynchos* | magas |
| Szárcsa | *Fulica atra* | közepes |
| Vízityúk | *Gallinula chloropus* | közepes |

(**) Ez a lista nem kimerítő, hanem csupán arra szánták, hogy azonosítsa azokat a fészeklakó vagy nem vonuló európai madárfajokat, amelyek a háziasított baromfi közelében élnek (különösen ÉNY-Európában), és amelyek esetében fennáll a HPAI H5N1 átadásának potenciális képessége tünetmentesen fertőzött vadon élő madaraktól („hídként szolgáló fajok"). Az EFSA Állat-egészségügyi és Állatjólléti Testülete által 2006. május 12-én elfogadott „Vonuló madarak és lehetséges szerepük a magas patogenitású madárinfluenza terjesztésében" című tudományos véleményen, valamint az ORNIS-bizottság és az Európai Bizottság Környezetvédelmi Főigazgatóságának (DG ENV) szerződő felei által elvégzett munkán alapul. Ez a lista azonban további tudományos vizsgálatok eredményeit követően frissíthető és bővíthető, amint azok hozzáférhetőek lesznek. A DG ENV megbízta elsősorban a Wetland internationalt és az EURING-ot, hogy felülvizsgálja, frissítse és bővítse a magasabb kockázatot képviselő fajok és helyek előzetes vizsgálatát az Európában 2006-ban történt H5N1-kitörések fényében, és hogy más magas kockázatot képviselő madárfajokat azonosítson, amelyek „hídként szolgáló fajokként" viselkedhetnek a vadon élő madarak és baromfi és/vagy emberek között Európa különböző részein. Az eredmények 2007. júniusának végéig elérhetőek lesznek.
(http://ec.europa.eu/environment/nature/nature_conservation/focus_wild_birds/avian_influenza/pdf/avian_influenza_report.pdf) Ez a magasabb kockázatot jelentő fajok és az EU-ban baromfival való érintkezés kockázatának sokkal megbízhatóbb előzetes listáját biztosítja, és célirányosabb megközelítést ír elő.

*III. MELLÉKLET*

*„IV. MELLÉKLET*

**A Közösség által társfinanszírozott, madárinfluenza felügyeleti programok benyújtására irányuló egységes követelmények**

1. **A program azonosítása**

Tagállam:

Betegség:

A végrehajtás éve:

E dokumentum hivatkozási száma:

Elérhetőség (név, telefon, fax, e-mail):

A Bizottsághoz való küldés időpontja:

2. **A baromfik felügyeleti programjának leírása**

2.1. *Célkitűzések, általános követelmények és kritériumok*

2.2. *Tervezés és végrehajtás*

*2.2.1. táblázat*

**A mintavételezendő baromfigazdaságok [a] (a kacsák és libák kivételével)**

**A 2007/268/EK bizottsági határozat I. melléklete B. pontja szerinti szerológiai vizsgálat a brojler (csak kockázat esetén)/hízópulyka/tenyészcsirke/tenyészpulyka/tojótyúk/szabad tartású tojótyúk/futómadár/tenyésztett vadszárnyas (fácán, fogoly, fürj…)/»háztáji/egyéb gazdaságokban« [*a nem kívánt rész törlendő*]**

*KÉRJÜK, BAROMFI-KATEGÓRIÁNKÉNT HASZNÁLJON KÜLÖN ŰRLAPOT!*

| NUTS 2 kód [b] | A gazdaságok száma összesen [c] | Mintavétel alá eső gazdaságok teljes száma | A gazdaságonkénti minták száma | Az elvégzendő vizsgálatok teljes száma módszerenként | Laboratóriumi elemzési módszerek |
|---|---|---|---|---|---|
| | | | | | |
| | | | | | |
| | | | | | |
| | | | | | |
| | | | | | |
| | | | | | |
| Összesen | | | | | |

[a] A gazdaságok adott esetben megfelelnek az állományoknak vagy a létesítményeknek.
[b] A származási gazdaság helyére utal. Amennyiben NUTS 2 kód nem használható, (hosszúsági/szélességi) koordináták szükségesek.
[c] Az egy kategóriába tartozó baromfik gazdaságainak teljes száma az érintett NUTS 2 régión belül.

*2.2.2. táblázat*

**A mintavételezendő kacsa- és libagazdaságok ([a]) a 2007/268/EK határozat I. mellékletének c. pontjával összhangban**

**Szerológiai vizsgálat**

| NUTS 2 kód ([b]) | A kacsa- és libatartó gazdaságok száma összesen | A mintavétel alá eső kacsa- és libatartó gazdaságok teljes száma | A gazdaságonkénti minták száma | Az elvégzendő vizsgálatok teljes száma módszerenként | Laboratóriumi elemzési módszerek |
|---|---|---|---|---|---|
| | | | | | |
| | | | | | |
| | | | | | |
| | | | | | |
| | | | | | |
| | | | | | |
| | | | | | |
| | | | | | |
| Összesen | | | | | |

([a]) A gazdaságok adott esetben megfelelnek az állományoknak vagy a létesítményeknek.
([b]) A származási gazdaság helyére utal. Amennyiben NUTS 2 kód nem használható, (hosszúsági/szélességi) koordináták szükségesek.

2.3. *Laboratóriumi vizsgálat: az alkalmazott laboratóriumi vizsgálatok leírása*

3. **A vadon élő állatok felügyeleti programjának leírása**

3.1. *Célkitűzések, általános követelmények és kritériumok*

3.2. *Tervezés és végrehajtás*

*3.2.1. táblázat*

**Vadon élő madarak – a 2007/268/EK határozat II. mellékletében meghatározott madárinfluenzára vonatkozó felügyeleti programmal összhangban levő vizsgálat**

| NUTS 2 kód ([a]) | A mintavételezendő vadon élő madarak ([b]) | Az aktív felügyelet mintavételéhez szükséges minták teljes száma | A passzív felügyelet mintavételéhez szükséges minták teljes száma |
|---|---|---|---|
| | | | |
| | | | |
| | | | |
| | | | |
| | | | |
| | | | |
| Összesen | | | |

([a]) A madarak/minták gyűjtési helyére utal. Amennyiben NUTS 2 kód nem használható, (hosszúsági/szélességi) koordináták szükségesek.
([b]) Az aktív és a passzív felügyelet keretében mintavételezésre szánt vadon élő madarak általános leírása.

3.3. *Laboratóriumi vizsgálat: az alkalmazott laboratóriumi vizsgálatok leírása*

4. **A baromfiban levő betegség járványtani helyzetének leírása az elmúlt öt évben**

4.1. *A baromfik felügyeleti programjába beemelt intézkedések*

4.1.1. A program végrehajtásáért felelős szervezeti egységek felügyeletével és koordinálásával megbízott központi hatóság megnevezése:

4.1.2. A gazdaságok nyilvántartásának rendszere

4.1.3. A védőoltás adatai

5. **A vadon élő madarakban levő betegség járványtani helyzetének leírása az elmúlt öt évben**

5.1. *A baromfik felügyeleti programjába beemelt intézkedések*

5.1.1. A program végrehajtásáért felelős szervezeti egységek felügyeletével és koordinálásával megbízott központi hatóság megnevezése:

5.1.2. A földrajzi és közigazgatási területek leírása és elhatárolása, amelyekben a programot végrehajtják

5.1.3. A helyi és/vagy vándorló vadon élő fajok becslése

6. **A betegség bejelentésével kapcsolatban hozott intézkedések**

7. **Költségek**

7.1. *Részletes költségmegoszlás*

7.1.1. Baromfi

7.1.2. Vadon élő madarak

7.2. *A költségek áttekintése*

7.2.1. Baromfik felügyelete

| A baromfik felügyeletének társfinanszírozására vonatkozó támogatható intézkedések | | | |
|---|---|---|---|
| Laboratóriumi elemzési módszerek | A végrehajtandó vizsgálatok száma, módszerenként | Egységes vizsgálati költség (módszerenként) | Összes költség |
| Szerológiai előszűrés [a] | | | |
| Haemagglutináció-gátlási próba (HI) H5/H7 altípusokra [b] | | | |
| Vírusizolációs próba | | | |
| PCR vizsgálat | | | |
| Egyéb támogatandó intézkedések | Tevékenységek | | |
| Mintavétel | | | |
| Egyéb | | | |
| Összesen | | | |

[a] Határozza meg az alkalmazandó laboratóriumi vizsgálatot.
[b] Határozza meg a H5 és a H7 vizsgálatok számát.

7.2.2. Vadon élő madarak felügyelete

| A vadon élő madarak felügyeletének társfinanszírozására vonatkozó támogatható intézkedések | | | |
|---|---|---|---|
| Laboratóriumi elemzési módszerek | A végrehajtandó vizsgálatok száma, módszerenként | Egységes vizsgálati költség (módszerenként) | Összes költség |
| Szerológiai előszűrés | | | |
| Haemagglutináció-gátlási próba (HI) H5/H7 altípusokra | | | |
| Vírusizolációs próba | | | |
| PCR vizsgálat | | | |
| Egyéb támogatandó intézkedések | Tevékenységek | | |
| Mintavétel | | | |
| Egyéb | | | |
| Összesen | | | |

"